

Tallose artikelen in een variatie van dag- week- maandbladen of andere periodieken hebben als onderwerp de 20ste eeuw. De nabeschuivingen zijn al een tijdje geleden begonnen en weer actueel geworden door de kabinetsformatie. Beschouwingen over de toekomst zijn daar een vervolg op.

Binnen de redactie werd het idee geopperd om ook eens na te beschouwen. Maar dan meer in de vorm van feiten en cijfers die ons kostendeskundigen interesseren of tenminste intrigeren. In een aantal afleveringen houden wij u op de hoogte over de status quo van ons land.

Wie kent niet het verhaal van de man die zijn bijdrage aan onze samenleving stopte. Hij was tot de slotsom gekomen dat wel erg veel van hem werd geëist: beginnend met het totale aantal Nederlanders verminderde hij die steeds met een bepaalde categorie. Eerst kinderen en grijsaards, vervolgens studenten, politie, leger, brandweer en alle ambtenaren. Zo voortgaande kwam hij bij slechts twee Nederlanders uit die nog een zinvolle bijdrage leverden, waaronder hijzelf. Dat werd hem te gortig en hij kapte ermee.

Tabel 1: Land en water

1997	ha	%	m ² /inw	inw/km ²
Land	3.391.287	82,7	2.178	459
Water (breder dan 6 m)	711.320	17,3	457	
Totaal Nederland	4.102.607	100,0	2.635	379

Tabel 2: Land voor transport en verkeer

1997	ha	%	%	inw/km ²
Spoor/tram/metro	10.233	7,6		
Verharde wegen	110.106	81,8		
Onverhard/halfverharde wegen	10.786	8,0		
Vliegvelden	3.500	2,6		
Totaal transport/verkeer	134.625	100,0	4,0	
Blijft totaal land	3.256.662		96,0	478

Tabel 3: Natuur, recreatie en ander tijdelijk verblijf

1997	ha	%	%	inw/km ²
Begraafplaatsen	3.985	0,7		
Sportterreinen	29.663	5,2		
Volkstuinen	5.064	0,9		
Parken en plantsoenen	15.310	2,7		
Verblijfsrecreatie	19.025	3,3		
Dagrecreatie, objecten & terreinen	13.199	2,3		
Sociaal-culturele voorzieningen	16.290	2,8		
Overige openbare voorzieningen	10.508	1,8		
Bos	308.873	53,7		
Droog natuurlijk terrein	88.355	15,4		
Nat natuurlijk terrein	54.070	9,4		
Overige gronden	10.341	1,8		
Totaal natuur/recreatie	574.683	100,0	17,6	
Blijft totaal land	2.681.979		82,4	580

Tabel 4: Land voor drukte en bedrijvigheid

1997	ha	%	%	inw/km ²
Stortplaatsen	2.815	3,4		
Wrakkenopslagplaatsen	461	0,6		
Delfstoffenwinning	6.684	8,1		
Bedrijfsterreinen	53.054	64,4		
Overige bedrijfsterreinen(dienst)	7.014	8,5		
Bouwterrein voor bedrijven	12.414	15,1		
Totaal bedrijvigheid	82.442	100,0	2,5	
Blijft totaal land	2.599.537		79,8	599

Als dezelfde methode wordt gevolgd voor de functionele inrichting van ons dierbare vaderland, danwel aanwezige categorieën van gebruik, dan ontstaat een leuke visie op hoeveel van wat er nu eigenlijk is en hoeveel ruimte per vaderlander er daadwerkelijk overblijft. Beginnend met de verdeling van land en water (tabel 1).

Er van uit gaande dat 15.567.100 mensen in Nederland toch voornamelijk op een stuk land verblijven is het eerste uitgangspunt dus de hoeveelheid land, al dan niet bewoond, beplant, bedekt enzovoort. Om overal te kunnen komen hebben de Nederlanders infrastructuur aangebracht, die so wie so verloren is voor ander gebruik dan bewegen, dus blijft er minder land over (tabel 2).

Er is nog veel meer land waarop tijdelijk verblijf (boven de grasmat) voorkomt. De inrichting van dat land behoort weliswaar tot de categorie "gebruik" maar permanent erop aanwezig zijn is niet de bedoeling, dus wordt de hoeveelheid land weer minder; nu rest nog 82 % (tabel 3).

Bedrijvig is de Nederlander en hij heeft daarvoor ruimte nodig. De hoeveelheid daarvan valt eigenlijk wel mee: slechts 2,5 % van al het land is bezet of wordt gebruikt voor bezigheden.

Inmiddels is de bevolkingsdichtheid gestegen van 366 tot 559 inwoners per vierkante kilometer (tabel 4).

Ons land is en blijft een agrarische natie, dat staat iedere dag in de krant. Nou blijkt dat ook uit het beslag dat boeren en tuinders leggen op de Nederlandse bodem (tabel 5).

Dat schiet ineens lekker op. Het resultaat is echter niet echt vreugdevol: het aantal inwoners is inmiddels gestegen tot bijna 6.900 per km².

Tot slot nog het werkelijke, permanente verblijf (althans voor de meesten van u en ik) (tabel 6).

Een aardige parameter (of kengetal zo u wilt) is de hoeveelheid van wat per Nederlander. Het deeltal is weer vastgesteld op 15.567.100, per 1 Januari 1997 (tabel 7).

Statistische informatie dient met om- en voorzichtigheid te worden gebruikt. In de handen van "handige" jongens is bewezen dat Nederland zowel hemel als hel kan zijn niet echt moeilijk.

Maar toch.

Kennelijk verblijven permanent gemiddeld ruim 7.100 Nederlanders in de daarvoor aangewezen woongebieden. In de boeren- en tuindersgebieden wonen naar schatting 500.000 mensen. Dan loopt de dichtheid voor de andere verblijfsgebieden terug naar 6.900 inwoners per km². Met een gemiddelde woningbezetting van 2,5 komt dat neer op iets meer dan 27,6 woningen per ha. Inclusief bestrating en openbaar groen (de statistische gegevens hebben betrekking op woongebieden) is er dus 360 m² per woning gebruikt in deze gebieden. In stedelijke gebieden is dit veel hoger. Het centrale beleid is erop gericht om algemeen hogere dichtheden voor te schrijven. Naar analogie van de aanhef van dit schrijven zou dan het idee opkomen: nu is het te minimaal, laat Nederland maar voor wat het is, ik ga ergens anders wonen.

Het kaartje geeft de vergelijking weer van grootte en bewonersaantal van enkele landen. Duidelijk moge zijn dat er veel volk woont in Nederland en België.

De prognose tot 2030 luidt: 17.200.00 vaderlanders; daarna vermindert de bevolking. Op dat kenterpunt is dan de beschikbare ruimte gezakt van 2.635 naar 2.385 m² per inwoner met, waarschijnlijk, dichtheden van meer dan 10.000 inwoners per km² in de woongebieden terwijl de gemiddelde woonbezetting iets boven de 2 zal liggen. Dat wordt dringen dus.

Wordt vervolgd.

Tabel 5: Land- en tuinbouw

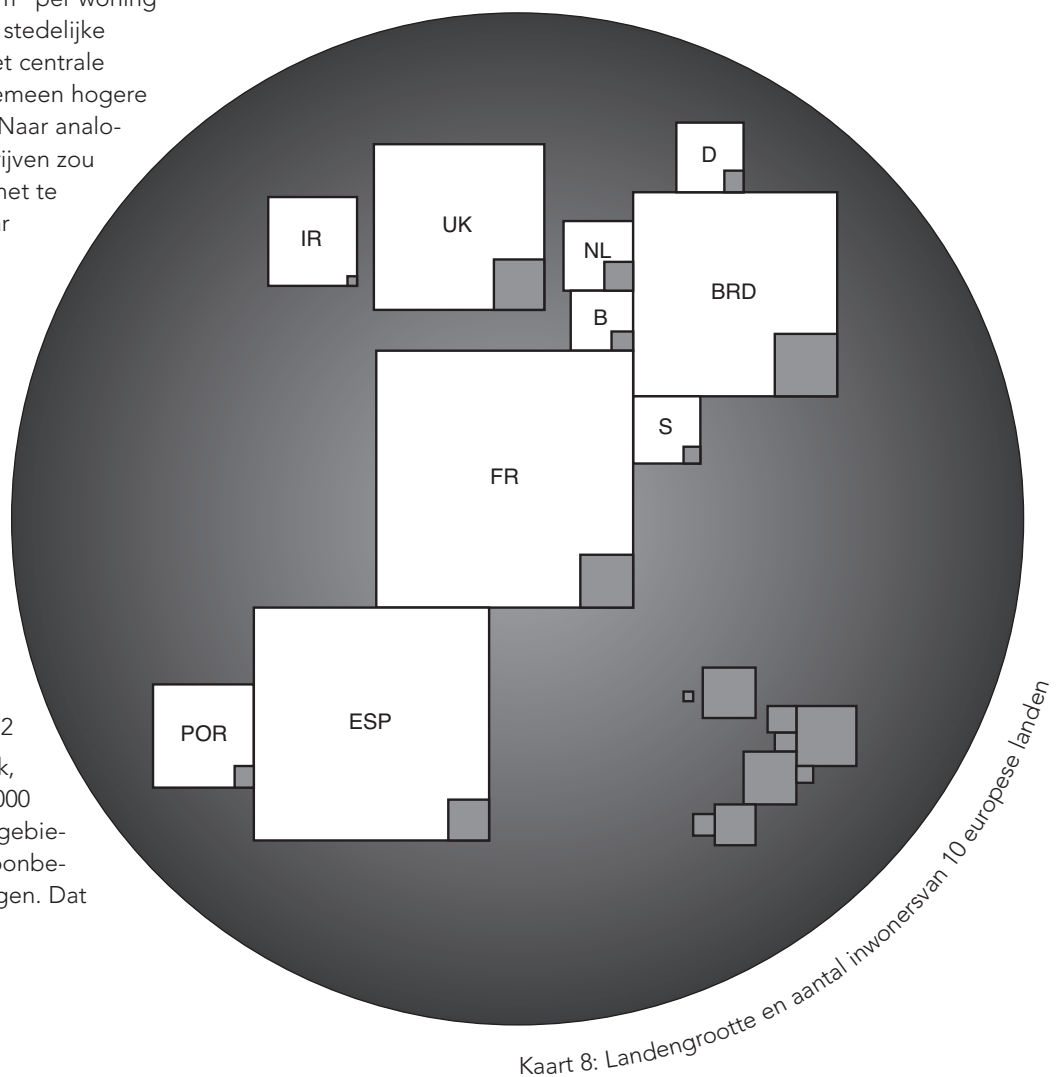
1997	ha	%	%	inw/km ²
Glastuinbouw	14.472	0,6		
Overig agrarisch gebruik	2.355.478	99,4		
Totaal agrarisch	2.369.950	100,0	72,8	
Blijft totaal land	229.587		7,0	6.780

Tabel 6: Wonen en overige bestemmingen

1997	ha	%	%	inw/km ²
Woongebied	218.636	95,2		7.120
Bouwtterrein overige bestemmingen	10.951	4,8		
Totaal wonen en overig	229.587	100,0	7,0	
Blijft totaal land	0		0,0	

Tabel 7: De hoofdzaak, ook per nederlander.

1997	ha	%	m ² /nederlander
Water (breder dan 6 m)	711.320	17,3	457
Transport/verkeer	134.625	3,3	86
Natuur/recreatie	574.683	14,0	369
Bedrijvigheid	82.442	2,0	53
Agrarisch	2.369.950	57,8	1.522
Wonen en overig	229.587	5,6	147
Totaal Nederland	4.102.607	100,0	2.635

Kaart 8: Landengrootte en aantal inwoners van 10 Europese landen